

I.

(Zakonodavni akti)

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2021/2118 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 24. studenoga 2021.

o izmjeni Direktive 2009/103/EZ u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i izvršenje obveze osiguranja od takve odgovornosti

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila („osiguranje motornih vozila”) posebno je važno za europske građane, kako za ugovaratelje osiguranja tako i za one koji bi mogli postati osobe oštećene zbog nezgode. Od velike je važnosti i za društva za osiguranje jer čini bitan segment tržišta „neživotnog” osiguranja u Uniji. Osiguranje motornih vozila znatno utječe i na slobodno kretanje osoba, robe i vozila te stoga i na unutarnje tržište. Jačanje i konsolidacija unutarnjeg tržišta za osiguranje motornih vozila stoga bi trebao biti ključan cilj djelovanja Unije u području financijskih usluga.
- (2) Komisija je 2017. provela evaluaciju funkcioniranja Direktive 2009/103/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, među ostalim njezine učinkovitosti, djelotvornosti i usklađenosti s drugim politikama Unije. Zaključak evaluacije bio je da Direktiva 2009/103/EZ u cjelini dobro funkcionira te da u pogledu većine aspekata nije potrebna njezina izmjena. Međutim, utvrđena su četiri područja u pogledu kojih bi ciljne izmjene bile primjerene: naknada štete osobama oštećenima zbog nezgoda u slučaju nesolventnosti dotičnog društva za osiguranje, minimalni obvezni iznosi osiguravateljnog pokrivanja, provjere osiguranja vozila koje provode države članice i korištenje potvrde o odštetnim zahtjevima ugovaratelja osiguranja od strane novog društva za osiguranje. Uz ta četiri područja, otpremljena vozila, nezgode koje uključuju prikolice koju vuče vozilo, neovisni alati za usporedbu cijena osiguranja motornih vozila te informacijski centri i informiranje oštećenih osoba također su utvrđeni kao područja u pogledu kojih bi ciljne

⁽¹⁾ SL C 440, 6.12.2018., str. 85.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 21. listopada 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 9. studenoga 2021.

⁽³⁾ Direktiva 2009/103/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i izvršenje obveze osiguranja od takve odgovornosti (SL L 263, 7.10.2009., str. 11.).

izmjene bile primjerene. Nadalje, trebalo bi povećati jasnoću Direktive 2009/103/EZ, tako da se odgovarajućim izmjenama izraz „žrtva”, koji se u toj direktivi upotrebljava kao sinonim za „oštećenu osobu”, zamijeni izrazom „oštećena osoba” ili „osoba oštećena”, ovisno o slučaju. Te izmjene imaju isključivi cilj usklađivanja terminologije koja se upotrebljava u toj direktivi i ne predstavljaju promjenu sadržaja.

- (3) Od stupanja na snagu Direktive 2009/103/EZ na tržište su došle mnoge nove vrste vozila na motorni pogon. Neka od njih pogonjena su isključivo električnim motorom, a neka od njih pomoćnom opremom. Takva bi vozila trebalo uzeti u obzir pri definiranju značenja „vozila”. Ta bi se definicija trebala temeljiti na općim značajkama takvih vozila, posebno na njihovim najvećim konstrukcijskim brzinama i neto masama, te bi njome trebalo obuhvatiti samo vozila koja pogoni isključivo mehanička snaga. Ta bi se definicija trebala primjenjivati neovisno o broju kotača koje vozilo ima. Invalidska kolica namijenjena osobama s tjelesnim invaliditetom ne bi trebala biti uključena u tu definiciju.
- (4) Laka električna vozila koja nisu obuhvaćena definicijom „vozila” trebala bi biti isključena iz područja primjene Direktive 2009/103/EZ. Međutim, ništa u toj direktivi ne bi trebalo sprečavati države članice da na temelju svojeg nacionalnog prava zahtijevaju osiguranje motornih vozila, podložno uvjetima koje one odrede, u pogledu bilo koje motorne opreme koja se koristi na kopnu i koja nije obuhvaćena definicijom „vozila” iz te direktive i za koje stoga ta direktiva ne zahtijeva takvo osiguranje. Ta direktiva također ne bi trebala sprečavati države članice da u svojim nacionalnim pravima predvide da žrtve nezgoda uzrokovanih bilo kojom drugom motornom opremom imaju pristup tijelu za naknadu štete države članice kako je utvrđeno u poglavlju 4. Države članice također bi trebale moći odlučiti da, ako su osobe koje imaju boravište na njihovom državnom području osobe oštećene u nezgodi koju je prouzročila ta druga motorna oprema u drugoj državi članici u kojoj se za tu motornu opremu ne zahtijeva osiguranje motornih vozila, te osobe imaju pristup tijelu za naknadu štete kako je utvrđeno u poglavlju 4. u državi članici u kojoj borave. Tijela država članica za naknadu štete trebala bi imati mogućnost sklapanja međusobnog sporazuma o načinima suradnje u takvim situacijama.
- (5) U svojim nedavnim odlukama, konkretno presudama u predmetima *Vnuk* ⁽⁴⁾, *Rodrigues de Andrade* ⁽⁵⁾ i *Torreiro* ⁽⁶⁾, Sud Europske unije pojasnio je značenje pojma „upotreba vozila”. Sud je osobito pojasnio da se motorna vozila neovisno o njihovim značajkama obično upotrebljavaju kao prijevozna sredstva te da upotreba takvih vozila obuhvaća svaku upotrebu vozila koja je u skladu s njegovom uobičajenom funkcijom kao prijevoznog sredstva, neovisno o terenu na kojem se motorno vozilo upotrebljava te o tomu je li ono u stanju mirovanja ili u pokretu. Direktiva 2009/103/EZ ne primjenjuje se ako je u trenutku nezgode uobičajena funkcija takvog vozila „upotreba koja nije upotreba kao prijevozno sredstvo”. To bi mogao biti slučaj ako se vozilo ne upotrebljava u smislu članka 3. prvog stavka te direktive jer je njegova uobičajena funkcija, na primjer, „upotreba kao industrijski ili poljoprivredni izvor energije”. U interesu pravne sigurnosti primjereno je da se u Direktivu 2009/103/EZ uvede definicija pojma „upotreba vozila” kako bi ona odražavala spomenutu sudsku praksu.
- (6) Neka motorna vozila su manja i stoga je manja vjerojatnost da nanesu znatnu tjelesnu ozljedu ili oštećenje stvari nego ostala vozila. Njihovo uključivanje u područje primjene Direktive 2009/103/EZ bilo bi nerazmjerno i ne bi bilo održivo u budućnosti. Njihovim uključivanjem također bi se narušilo prihvaćanje novijih vozila, kao što su električni bicikli koji nisu isključivo pogonjeni mehaničkim pogonom, te bi se obeshrabrile inovacije. Nadalje, nema dovoljno dokaza da bi takva manja vozila mogla prouzročiti nezgode koje bi rezultirale oštećenim osobama u istom opsegu kao druga vozila, kao što su automobili ili kamioni. U skladu s načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti, zahtjevi na razini Unije trebali bi stoga obuhvaćati samo ona vozila koja su kao takva definirana u Direktivi 2009/103/EZ.

⁽⁴⁾ Presuda Suda od 4. prosinca 2014., *Vnuk*, C-162/13, ECLI:EU:C:2014:2146.

⁽⁵⁾ Presuda Suda od 28. studenoga 2017., *Rodrigues de Andrade*, C-514/16, ECLI:EU:C:2017:908.

⁽⁶⁾ Presuda Suda od 20. prosinca 2017., *Torreiro*, C-334/16, ECLI:EU:C:2017:1007.

- (7) U načelu, osiguranje motornih vozila trebalo bi pokrivati nezgode na svim područjima država članica. Međutim, određene države članice imaju odredbe kojima se uređuju vozila koja se upotrebljavaju isključivo na određenim područjima s ograničenim pristupom. Tim bi državama članicama trebalo omogućiti ograničena odstupanja od članka 3. Direktive 2009/103/EZ u pogledu područja s ograničenim pristupom na koja neovlaštene osobe ne bi smjele ulaziti, kao što su područja specifična za određenu lokaciju i područja s opremom u lukama i zračnim lukama. Država članica koja odluči odobriti takva odstupanja trebala bi također poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurala isplatu naknade za svaku štetu ili ozljedu koju prouzroči takvo vozilo.
- (8) Također bi trebalo biti moguće da država članica ne zahtijeva obvezno osiguranje motornih vozila za vozila čija upotreba na javnim cestama nije dopuštena u skladu s njezinim nacionalnim pravom. Takva bi država članica ipak trebala poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurala isplatu naknade za svaku štetu ili ozljedu koju prouzroče takva vozila, osim ako država članica odluči odstupiti i od članka 10. Direktive 2009/103/EZ u pogledu naknade štete koju su prouzročila takva vozila na područjima koja nisu dostupna javnosti zbog pravnih ili fizičkih ograničenja pristupa takvim područjima, kako su definirana njezinim nacionalnim pravom. Takvo odstupanje od članka 10. trebalo bi se primjenjivati na vozila u pogledu kojih je država članica odlučila odstupiti od obveze osiguranja jer upotreba tih vozila na javnim cestama nije dopuštena u skladu s njezinim nacionalnim pravom, čak i ako bi se na obvezu osiguranja za ta vozila također moglo primjenjivati različito odstupanje predviđeno člankom 5. Direktive 2009/103/EZ.
- (9) U pojedinim državama članicama postoje odredbe o upotrebi vozila kao sredstva za namjerno uzrokovanje tjelesne ozljede ili oštećenja stvari. Ako je to primjenjivo, u slučaju najtežih kaznenih djela državama članicama trebalo bi dopustiti da nastave svoju pravnu praksu isključivanja takve štete iz obveznog osiguranja motornih vozila ili traženja povrata iznosa naknade iz osiguranja koja se isplaćuje oštećenim osobama odgovornih za tu ozljedu ili oštećenje. Međutim, kako se ne bi smanjila zaštita zajamčena Direktivom 2009/103/EZ, takva pravna praksa trebala bi biti dopuštena samo ako država članica osigura da se u takvim slučajevima oštećenim osobama isplati naknada takve štete na način koji je što bliži načinu na koji bi im se isplatila naknada štete u skladu s Direktivom 2009/103/EZ. U slučaju da država članica nije predvidjela takav alternativni mehanizam za naknadu štete ili jamstvo kojim se osigurava naknada štete oštećenim osobama na način koji je što bliži načinu na koji bi im se isplatila naknada štete u skladu s Direktivom 2009/103/EZ, takva šteta trebala bi biti pokrivena u skladu s tom direktivom.
- (10) Države članice ne bi trebale primjenjivati Direktivu 2009/103/EZ na upotrebu vozila u događanjima i aktivnostima povezanim s motornim sportom, uključujući utrke i natjecanja, kao i treniranje, testiranje i demonstracije, uključujući one brzine, pouzdanosti ili vještine, dopuštenima u skladu s njihovim nacionalnim pravom. Takve izuzete aktivnosti trebale bi se odvijati na ograničenom i označenom području tako da se osigura da redovni promet, stanovništvo i sve strane koje nisu povezane s tom aktivnošću ne mogu stvarno ili potencijalno dijeliti rutu na kojoj se vozi. Takve aktivnosti obično uključuju one na označenim motornim sportskim stazama ili rutama i područjima u neposrednoj blizini, kao što su sigurnosna područja, područja za zaustavljanje i garaže, u kojima je rizik od nezgode mnogo veći u usporedbi s uobičajenim cestama i u koje neovlaštene osobe ne bi smjele ulaziti.
- (11) Takvo izuzeće za događaje i aktivnosti povezane s motornim sportom trebalo bi primjenjivati samo ako država članica osigura da je organizator događaja ili aktivnosti, ili bilo koja druga strana, sklopio alternativnu policu osiguranja ili jamstva kojom je pokrivena šteta nanescena bilo kojim trećim osobama, uključujući gledatelje i druge prolaznike, ali ne nužno šteta nanescena vozačima koji sudjeluju u tim aktivnostima i njihovim vozilima. Osim ako organizatori ili druge stranke kao uvjet za to izuzeće sklope alternativnu policu osiguranja ili jamstva, šteta bi, uz moguću iznimku štete za vozače koji sudjeluju u tim aktivnostima i njihova vozila, trebala biti pokrivena u skladu s Direktivom 2009/103/EZ.
- (12) Kako se ne bi smanjila zaštita zajamčena Direktivom 2009/103/EZ, države članice trebale bi osigurati da se, u okviru događaja i aktivnosti povezanih s motornim sportom koji su dopušteni u skladu s njihovim nacionalnim pravom i ispunjavaju uvjete za to izuzeće, oštećenim stranama isplati naknada takve štete na način koji je što bliži načinu na koji bi im se isplatila naknada štete u skladu s Direktivom 2009/103/EZ.

- (13) Dok se proizvode i prevoze vozila nemaju funkciju prijevoza i ne smatra se da se upotrebljavaju u smislu članka 3. prvog stavka Direktive 2009/103/EZ. Međutim, ako država članica odluči ne primijeniti zahtjev osiguranja motornih vozila u pogledu tih vozila u skladu s člankom 28. stavkom 1. Direktive 2009/103/EZ, trebalo bi postojati osiguranje od poslovne odgovornosti kako bi se pokrila šteta koju bi ta vozila mogla prouzročiti.
- (14) Trenutačno se nacionalnim pravom mnogih država članica obveza osiguranja povezuje s upotrebom vozila u smislu članka 3. prvog stavka Direktive 2009/103/EZ. U takvim državama članicama upotreba vozila dopuštena je samo ako je vozilo registrirano. Pravom tih država članica propisano je da vozilo mora biti pokriveno osiguranjem motornih vozila tijekom aktivne registracije i upotrebe vozila u smislu članka 3. prvog stavka Direktive 2009/103/EZ. Posljedično, te države članice ne zahtijevaju osiguravateljno pokriće za upotrebu vozila koja su trajno ili privremeno odjavljena jer se, na primjer, nalaze u muzeju, u postupku su restauriranja ili se ne upotrebljavaju duže vrijeme iz nekog drugog razloga, kao što je sezonska upotreba. Takve države članice trebaju poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se naknada jednaka naknadi dostupnoj na temelju Direktive 2009/103/EZ isplaćuje u vezi sa svim štetama ili ozljedama koje su na njihovu državnom području i na državnom području drugih država članica prouzročila vozila kako su definirana u toj direktivi koja se upotrebljavaju u smislu njezina članka 3. prvog stavka.
- (15) Trenutačno neke države članice, u kojima obveza osiguranja od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornog vozila nije povezana s registracijom vozila, ne zahtijevaju obvezno osiguranje motornih vozila za vozila koja su službeno povučena iz upotrebe u skladu s njihovim nacionalnim pravom. Primjeri takvog službenog povlačenja iz upotrebe uključuju slanje obavijesti nadležnom tijelu ili drugim za to određenim stranama koje obavljaju funkciju nadležnog tijela ili poduzimanje drugih provjerljivih fizičkih mjera. Te države članice trebaju poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se naknada jednaka naknadi dostupnoj na temelju Direktive 2009/103/EZ isplaćuje u vezi sa svim štetama ili ozljedama koje su na njihovu državnom području i na državnom području drugih država članica prouzročila takva vozila.
- (16) Države članice trenutačno se trebaju suzdržavati od provjera osiguranja u pogledu vozila koja se uobičajeno nalaze na području druge države članice i u pogledu vozila koja se uobičajeno nalaze na području treće zemlje, a koja na njihovo područje dolaze s područja neke druge države članice. Zahvaljujući novim tehnološkim dostignućima, kao što je tehnologija za automatsko prepoznavanje registarskih tablica, provjere osiguranja vozila moguće su bez zaustavljanja vozila, odnosno bez ometanja slobodnog kretanja osoba. Stoga je primjereno dopustiti takve provjere osiguranja vozila, ali samo ako su nediskriminirajuće, potrebne i razmjerne, dio su općeg sustava provjera na državnom području koje se provode i u pogledu vozila koja se uobičajeno nalaze na području države članice koja provodi provjere i ako za njihovu provedbu nije nužno zaustavljanje vozila.
- (17) Države članice koje se odluče uspostaviti sustav za obradu osobnih podataka koji bi se poslije mogli podijeliti s drugim državama članicama, kao što su podaci dobiveni s pomoću tehnologije prepoznavanja registarskih pločica, trebaju donijeti propise kojima će se omogućiti obrada osobnih podataka za potrebe suzbijanja vožnje bez osiguranja te istodobno donijeti odgovarajuće mjere zaštite prava i sloboda te legitimnih interesa ispitanika. Odredbe Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ primjenjuju se na obradu osobnih podataka u svrhu suzbijanja vožnje bez osiguranja. Države članice u svojim bi propisima trebale posebno navesti točnu svrhu i uputiti na relevantnu pravnu osnovu i tim bi se propisima trebali poštovati relevantni sigurnosni zahtjevi i načela nužnosti, proporcionalnosti i „ograničavanja svrhe” te utvrditi proporcionalno razdoblje čuvanja podataka. Osim toga, načela „tehničke zaštite osobnih podataka” i „integrirane zaštite osobnih podataka” trebala bi se primjenjivati na sve sustave za obradu podataka koji se razvijaju i koriste u okviru zakonodavstva država članica.
- (18) U skladu s tim načelima države članice ne bi trebale čuvati osobne podatke obrađene isključivo u svrhu provođenja provjere osiguranja duže nego što je potrebno kako bi se provjerilo ima li vozilo važeće osiguravateljno pokriće. Ako se utvrdi da je vozilo osigurano, svi podaci koji se odnose na tu provjeru trebali bi se izbrisati. Ako se sustavom za provjeru ne može utvrditi je li vozilo osigurano, ti bi se podaci trebali čuvati samo tijekom ograničenog razdoblja

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

koje ne prelazi broj dana koji je potreban kako bi se utvrdilo postoji li osigurateljno pokriće. Za vozila za koja se utvrdi da nisu obuhvaćena važećom policom osiguranja razumno je zahtijevati da se takvi podaci čuvaju dok se ne završe upravni ili sudski postupci i dok vozilo ne bude obuhvaćeno važećom policom osiguranja.

- (19) Direktivom 2009/103/EZ trenutačno su utvrđeni različiti referentni datumi za periodični ponovni izračun minimalnih iznosa pokrića u različitim državama članicama, zbog čega se minimalni iznosi pokrića razlikuju ovisno o državi članici. Kako bi se osigurala jednaka minimalna zaštita oštećenih osoba u cijeloj Uniji, ti bi se minimalni iznosi trebali uskladiti i trebala bi se uvesti jedinstvena klauzula o preispitivanju, u kojoj se kao referentna vrijednost upotrebljava harmonizirani indeks potrošačkih cijena koji objavljuje Eurostat, te postupovna pravila kojima se uređuje takvo preispitivanje i utvrđuju jedinstveni rokovi.
- (20) Radi djelotvorne i učinkovite zaštite osoba oštećenih zbog prometne nezgode potrebno je da te oštećene osobe imaju pravo tražiti naknadu štete u svojoj državi članici boravišta i primiti odgovor u razumnom roku. Isto je tako potrebno da se, ako je njihov odštetni zahtjev opravdan, tim oštećenim osobama uvijek isplate iznosi koji im pripadaju za dobivene tjelesne ozljede ili oštećenje stvari, neovisno o tomu je li društvo za osiguranje odgovorne osobe solventno. Stoga bi države članice trebale osnovati ili ovlastiti tijelo za isplatu početne naknade štete oštećenim osobama s boravištem na njihovu državnom području, koje ima pravo zatražiti povrat te naknade štete od tijela koje je u istu svrhu osnovano ili ovlašteno u matičnoj državi članici nesolventnog društva za osiguranje koje je izdalo policu osiguranja za vozilo odgovorne osobe. Ako država članica ima postojeći aranžman naknade štete, trebala bi ga moći i dalje provoditi.
- (21) Društvo za osiguranje može postati nesolventno na različite načine, na primjer zbog proglašenja stečaja, neispunjenja svojih obveza nakon što se odrekne odobrenja za rad u matičnoj državi članici ili zbog toga što je bilo predmet mjere opoziva ili odluke kojom se zabranjuje njegovo poslovanje. Kada je izdan nalog ili je donesena odluka o pokretanju stečajnog ili likvidacijskog postupka, taj nalog ili odluku trebalo bi javno objaviti. Tijelo koje je osnovano ili ovlašteno za naknadu štete oštećenim osobama u slučaju nesolventnosti društva za osiguranje u matičnoj državi članici društva za osiguranje trebalo bi o tom nalogu ili odluci obavijestiti takva tijela u svim drugim državama članicama.
- (22) Države članice trebale bi osigurati da je tijelo koje je osnovano ili ovlašteno za naknadu štete oštećenim osobama u slučaju nesolventnosti društva za osiguranje u državi članici na čijem državnom području oštećena osoba ima boravište, nadležno u svim fazama postupka zatražiti informacije, davati informacije drugim relevantnim nadležnim i drugim tijelima i dionicima u Uniji i primiti informacije od njih te surađivati s njima. Takve informacije trebale bi biti dovoljne da njihov primatelj dobije barem opći pregled stanja. Takve su informacije važne kako bi se osiguralo da tijelo koje oštećenoj osobi nadoknađuje štetu može, prije isplate naknade štete, sâmo ili zajedno sa svim relevantnim stranama u skladu s nacionalnim zakonodavstvom provjeriti je li društvo za osiguranje već isplatilo naknadu štete podnositelju zahtjeva na temelju njegovog odštetnog zahtjeva. Zahtjev podnesen tom tijelu može se čak prenijeti na društvo za osiguranje radi daljnjeg ispitivanja ili donošenja odluke, ako je tako propisano nacionalnim postupovnim pravom. Države članice trebale bi osigurati da tijelo zatraži i dobije detaljnije informacije o određenim odštetnim zahtjevima.
- (23) Sustavom nadoknade ne bi se trebalo dovoditi u pitanje primjenjivo pravo u pogledu razina pokrića oštećenih osoba. Ista načela trebala bi se primjenjivati na odštetne zahtjeve neovisno o tome je li društvo za osiguranje solventno ili nesolventno. Tijelo matične države članice društva za osiguranje koje je izdalo policu odgovorne osobe trebalo bi izvršiti uplatu tijelu države članice na čijem državnom području oštećena osoba ima boravište u razumnom roku nakon što tijelo matične države članice društva za osiguranje primi odštetni zahtjev u vezi s uplatom koju je tijelo države članice boravišta oštećene osobe izvršilo oštećenoj osobi.

- (24) Ovisno o različitim fazama obrade odštetnih zahtjeva, plaćanjima oštećenim osobama i postupcima za nadoknadu u različitim tijelima, mogu postojati nepodmirene obveze između tijela osnovanih ili ovlaštenih za naknadu štete oštećenim osobama u slučaju nesolventnosti društva za osiguranje. U postupku nadoknade pravo subrogacije trebalo bi prenijeti s tijela koje je prvo isplatilo naknadu štete na tijelo druge države članice. Stoga bi na tijelo, u mjeri u kojoj je ono pružilo naknadu za pretrpljenu štetu ili ozljedu, a još nije primilo nadoknadu, trebala biti prenesena prava oštećene osobe prema osobi koja je prouzročila nezgodu ili prema njezinom društvu za osiguranje. Međutim, prava oštećene osobe prema ugovaratelju osiguranja ili drugoj osiguranoj osobi koja je prouzročila nezgodu ne bi trebala biti prenesena na to tijelo ako bi odgovornost ugovaratelja osiguranja ili osigurane osobe pokrilo nesolventno društvo za osiguranje u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom. Svaka država članica trebala bi biti obvezna priznati tu subrogaciju kako ju je predvidjela bilo koja druga država članica.
- (25) Kako bi se osigurala učinkovita i djelotvorna zaštita oštećenih osoba u slučaju nesolventnosti društva za osiguranje, potrebno je da države članice poduzmu odgovarajuće mjere kako bi osigurale da sredstva potrebna za naknadu štete oštećenim osobama budu dostupna u trenutku dospjeća isplate naknade štete. U skladu s načelom supsidijarnosti, o tim mjerama trebale bi odlučivati matične države članice na nacionalnoj razini. Međutim, one bi trebale biti u skladu s pravom Unije, a posebno s načelima kao što su *lex specialis* i *lex posterior*. Kako bi se spriječilo neopravdano i nerazmjerno opterećenje osiguravatelja, ako država članica zahtijeva financijske doprinose društava za osiguranje, ti bi se doprinosi trebali prikupljati samo od društava za osiguranje kojima je ta država članica izdala odobrenje za rad. Time se ne bi trebalo dovoditi u pitanje financiranje bilo kojih drugih funkcija koje bi se mogle dodijeliti tijelu koje je osnovano ili ovlašteno za naknadu štete oštećenim osobama u slučaju nesolventnosti društva za osiguranje.
- (26) Kako bi se osigurala djelotvorna provedba zahtjeva predviđenih ovom Direktivom koji se odnose na naknadu štete oštećenim osobama u slučaju nesolventnosti društva za osiguranje, tijela kojima je povjerena ta zadaća trebala bi nastojati sklopiti sporazum u pogledu njihovih funkcija i obveza te postupaka za nadoknadu. Ako se takav sporazum ne sklopi u roku od 24 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Direktive, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u vezi s utvrđivanjem postupovnih zadaća i obveza tih tijela u pogledu nadoknade.
- (27) U slučaju nesolventnosti društva za osiguranje oštećene osobe trebale bi imati pravo tražiti naknadu štete od tijela u svojoj državi članici boravišta, uključujući i kada su oštećene zbog nezgoda koje su se dogodile u državi članici koja nije njihova država članica boravišta. Države članice trebale bi moći dodijeliti funkciju naknade štete takvim oštećenim osobama novom tijelu ili tijelu koje već postoji, uključujući tijelu za naknadu štete osnovanom ili odobrenom u skladu s člankom 24. Direktive 2009/103/EZ. Države članice također bi trebale moći jednom tijelu dodijeliti zadaće naknade štete, u slučaju nesolventnosti društva za osiguranje, osobama oštećenima zbog nezgoda u njihovoj državi članici boravišta i osobama oštećenima zbog nezgoda u državama članicama koje nisu njihova država članica boravišta. U slučaju osoba oštećenih u državama članicama koje nisu njihova država članica boravišta, također je važno osigurati razmjenu informacija i suradnju s tijelima za naknadu štete osnovanima ili odobrenima u skladu s člankom 24. Direktive 2009/103/EZ u svim državama članicama i s predstavnicima za likvidaciju štete.
- (28) Države članice mogu osnovati ili ovlastiti više od jednog tijela za naknadu štete u skladu s Direktivom 2009/103/EZ, što bi oštećenim osobama moglo otežati utvrđivanje tijela kojem trebaju podnijeti svoje odštetne zahtjeve. Države članice koje osnivaju ili ovlašćuju više od jednog tijela za naknadu štete trebale bi stoga osigurati da oštećene strane imaju pristup osnovnim informacijama o mogućim načinima podnošenja zahtjeva za naknadu štete na način koji im omogućuje da lako razumiju kojem bi tijelu trebale podnijeti zahtjev.
- (29) U slučaju otpremljenog vozila trebalo bi biti moguće da osoba odgovorna za pokriće odgovornosti za štetu nanесenu trećim osobama odabere hoće li sklopiti policu osiguranja u državi članici u kojoj je vozilo registrirano ili, u razdoblju od 30 dana od datuma na koji kupac prihvati isporuku, u državi članici odredišta, čak i ako vozilo nije službeno registrirano u državi članici odredišta. Informacijski centar države članice u kojoj je vozilo registrirano i, ako se one razlikuju, države članice odredišta, i informacijski centar bilo koje druge relevantne države članice, kao što je država članica na čijem se državnom području nezgoda dogodila ili u kojoj oštećena osoba ima boravište,

trebali bi međusobno surađivati kako bi osigurali dostupnost potrebnih informacija o otpremljenom vozilu koje imaju u skladu s člankom 23. Direktive 2009/103/EZ.

- (30) U slučaju nezgoda koje uključuju prikolice za koje je izdano osiguranje od odgovornosti za štetu nanесenu trećim osobama zasebno od onog od vučnog vozila, oštećena osoba trebala bi moći podnijeti odštetni zahtjev protiv osiguravatelja prikolice ako je tako predviđeno nacionalnim pravom. Oštećena osoba trebala bi od osiguravatelja prikolice na zahtjev dobiti informacije o identitetu osiguravatelja vučnog vozila ili, ako osiguravatelj prikolice ne može utvrditi osiguravatelja vučnog vozila unatoč tome što je poduzeo razumne napore da to učini, informacije o mehanizmu za naknadu štete predviđenom u članku 10. Direktive 2009/103/EZ.
- (31) Kako bi se olakšalo priznavanje postavljenih odštetnih zahtjeva pri sklapanju nove police osiguranja, trebalo bi biti moguće jednostavno autentificirati prethodne eventualno postavljene odštetne zahtjeve ugovaratelja osiguranja koji žele sklopiti nove ugovore o osiguranju s društvima za osiguranje. Kako bi se pojednostavnila provjera i autentifikacija potvrda o odštetnim zahtjevima, važno je da sadržaj i oblik tih potvrda budu jednaki u svim državama članicama. Osim toga, društva za osiguranje koja pri određivanju premija osiguranja motornog vozila uzimaju u obzir potvrde o odštetnim zahtjevima ne bi smjela diskriminirati na temelju državljanstva ili isključivo na temelju prethodne države članice boravišta ugovaratelja osiguranja. Osim toga, društva za osiguranje trebala bi postupati s potvrdom o odštetnim zahtjevima iz druge države članice jednako kao i s domaćom potvrdom o odštetnim zahtjevima te primijeniti na klijenta iz druge države članice sve popuste dostupne domaćem klijentu koji je po svemu ostalome identičan, uključujući popuste koji se zahtijevaju nacionalnim zakonodavstvom te države članice, poput sustava „bonus-malus”. Države članice trebale bi ostati slobodne donositi nacionalne propise o sustavima „bonus-malus” jer su ti sustavi po svojoj prirodi nacionalni i bez prekograničnog elementa te bi stoga prema načelu supsidijarnosti odlučivanje o njima trebalo ostati u nadležnosti država članica. Kako bi se državama članicama omogućilo da provjere obrađuju li društva za osiguranje potvrde o odštetnim zahtjevima i kako, društva za osiguranje trebala bi objaviti opći pregled svojih politika u pogledu upotrebe postavljenih odštetnih zahtjeva pri izračunu premija. Ne dovodeći u pitanje Direktivu (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾, društva za osiguranje ne moraju objavljivati poslovno osjetljive informacije, kao što su pojediniosti o tarifnim pravilima.
- (32) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu Direktive 2009/103/EZ Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u vezi s oblikom i sadržajem potvrde o odštetnim zahtjevima. Te bi provedbene ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾.
- (33) Države članice trebale bi moći odlučiti certificirati alate koji potrošačima omogućuju usporedbu cijena, tarifa i pokrića među pružateljima osiguranja motornih vozila, a koji su u skladu s uvjetima utvrđenima u Direktivi 2009/103/EZ. Ako su propisno certificirani, takvi alati mogli bi biti označeni kao „neovisni alati za usporedbu cijena osiguranja motornih vozila”. Države članice također bi trebale moći uspostaviti javne alate za usporedbu cijena kojima upravlja javno tijelo.
- (34) Kako bi se osiguralo neometano rješavanje odštetnih zahtjeva kada je potrebno izvješće o nezgodi u skladu s nacionalnim pravom kojim se osigurava pravo oštećene osobe da od nadležnih tijela dobije primjerak izvješća o nezgodi, važno je da oštećena strana ima pravodoban pristup tom izvješću.
- (35) Kako bi se osiguralo da minimalni iznosi pokrića osiguranja motornih vozila s vremenom ne izgube na vrijednosti, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s prilagodbom tih minimalnih iznosa kako bi se uzele u obzir promjene u gospodarstvu.

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja (SL L 157, 15.6.2016., str. 1.).

⁽⁹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (36) Pri donošenju delegiranih akata u skladu s ovlastima iz ove Direktive posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽¹⁰⁾ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (37) U okviru evaluacije funkcioniranja Direktive 2009/103/EZ Komisija bi trebala pratiti primjenu te direktive, uzimajući u obzir broj oštećenih osoba, iznos nepodmirenih odštetnih zahtjeva zbog kašnjenja u plaćanju uzrokovanih prekograničnim slučajevima nesolventnosti, razinu minimalnih iznosa pokrića u državama članicama, iznos odštetnih zahtjeva zbog vožnje bez osiguranja u prekograničnom prometu i broj pritužbi povezanih s potvrdama o odštetnim zahtjevima.
- (38) Osim toga, Komisija bi trebala pripremiti izvješće u kojem evaluira funkcioniranje, međusobnu suradnju i financiranje tijela za naknadu štete koja su osnovana ili ovlaštena za naknadu štete oštećenim osobama u slučaju nesolventnosti društva za osiguranje. Tom bi izvješću prema potrebi trebalo priložiti zakonodavni prijedlog.
- (39) Kako bi se osiguralo da Direktiva 2009/103/EZ i dalje služi svojoj svrsi, a to je zaštita potencijalnih oštećenih osoba od nezgoda koje uključuju motorna vozila, Komisija bi također trebala pratiti i preispitivati tu direktivu s obzirom na tehnološki razvoj, uključujući povećanu upotrebu autonomnih i poluautonomnih vozila. Također bi trebala analizirati kako društva za osiguranje koriste sustave u kojima na premije utječu potvrde o odštetnim zahtjevima ugovaratelja osiguranja. Nadalje, Komisija bi trebala procijeniti djelotvornost sustava za razmjenu informacija koji se upotrebljavaju za prekogranične provjere osiguranja.
- (40) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, posebno osiguranje jednake minimalne zaštite osoba oštećenih zbog prometnih nezgoda u cijeloj Uniji, osiguranje njihove zaštite u slučaju nesolventnosti društava za osiguranje te osiguranje jednakog postupanja osiguravatelja prema potvrdama o odštetnim zahtjevima kad je riječ o potencijalnim ugovarateljima osiguranja koji prelaze unutarnje granice Unije, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog svojih učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (41) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ⁽¹¹⁾, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive, zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.
- (42) Direktivu 2009/103/EZ trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

⁽¹⁰⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽¹¹⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Direktiva 2009/103/EZ mijenja se kako slijedi:

1. članak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. ‚vozilo‘ znači:

(a) svako motorno vozilo koje pokreće isključivo mehanička snaga na kopnu, ali koje se ne kreće po tračnicama s:

i. najvećom konstrukcijskom brzinom većom od 25 km/h; ili

ii. najvećom neto masom većom od 25 kg i najvećom konstrukcijskom brzinom većom od 14 km/h;

(b) svako priključno vozilo koje se upotrebljava s vozilom iz točke (a), bilo ono spojeno ili ne.

Ne dovodeći u pitanje točke (a) i (b), invalidska kolica isključivo namijenjena osobama s tjelesnim invaliditetom ne smatraju se vozilima navedenima u ovoj Direktivi;”;

(b) umeće se sljedeća točka:

„1.a ‚upotreba vozila‘ znači svaka upotreba vozila koja je u skladu s funkcijom vozila kao prijevoznog sredstva u trenutku nezgode, neovisno o značajkama vozila i neovisno o terenu na kojem se motorno vozilo upotrebljava te o tomu je li ono u stanju mirovanja ili u pokretu;”;

(c) točka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. ‚oštećena osoba‘ ili ‚osoba oštećena‘ znači svaka osoba koja ima pravo na naknadu štete u vezi sa štetom ili ozljedom prouzročenom vozilima;”;

(d) dodaje se sljedeća točka:

„8. ‚matična država članica‘ znači matična država članica kako je definirana u članku 13. stavku 8. točki (a) Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.);”;

2. članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) prvi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Podložno članku 5., svaka država članica poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da je građanskopravna odgovornost u pogledu upotrebe vozila koje se uobičajeno nalazi na njezinu području pokrivena osiguranjem.”;

(b) iza prvog stavka umeće se sljedeći stavak:

„Ova se Direktiva ne primjenjuje na upotrebu vozila u događanjima i aktivnostima povezanim s motornim sportom, uključujući utrke, natjecanja, treniranje, testiranje i demonstracije na ograničenom i označenom području u državi članici, ako država članica osigura da organizator te aktivnosti ili bilo koja druga strana sklopi alternativnu policu osiguranja ili jamstva kojom je pokrivena šteta za bilo koju treću stranu, uključujući gledatelje i druge prolaznike, ali koja ne obuhvaća nužno štetu nanesenu vozačima koji sudjeluju u tim aktivnostima i njihovim vozilima.”;

3. članak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 4.

Provjera osiguranja

1. Države članice suzdržavaju se od provjere osiguranja od građanskopravne odgovornosti u pogledu vozila koja se uobičajeno nalaze na području druge države članice i vozila koja se uobičajeno nalaze na području treće zemlje, a na njihovo područje dolaze s područja neke druge države članice.

One međutim mogu provoditi takve provjere osiguranja pod uvjetom da su te provjere nediskriminirajuće, potrebne i razmjerne s obzirom na cilj koji se nastoji ostvariti te:

- (a) da se provode u okviru nadzora koji nije usmjeren isključivo na provjeru osiguranja; ili
- (b) da su dio općeg sustava provjera na državnom području koje se provode i u pogledu vozila koja se uobičajeno nalaze na području države članice koja provodi provjeru i da za njihovu provedbu nije nužno zaustavljanje vozila.

2. Na temelju propisa države članice kojem podliježe voditelj obrade, osobni podaci mogu se obrađivati ako je to potrebno u svrhu borbe protiv vožnje neosiguranim vozilima u državama članicama koje nisu države članice područja na kojem se ta vozila uobičajeno nalaze. Taj propis mora biti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća (*) i njime se moraju utvrditi i odgovarajuće mjere zaštite prava i sloboda te legitimnih interesa ispitanika.

Tim se mjerama država članica osobito navodi točna svrha obrade podataka, upućuje na relevantnu pravnu osnovu, poštuju relevantni sigurnosni zahtjevi i načela nužnosti, proporcionalnosti i ograničavanja svrhe te utvrđuje proporcionalno razdoblje čuvanja podataka. Osobni podaci koji se obrađuju u skladu s ovim člankom isključivo u svrhu provođenja provjere osiguranja čuvaju se samo dok su potrebni za tu svrhu i čim se to postigne, u potpunosti se brišu. Ako se provjerom osiguranja pokaže da je vozilo pokriveno obveznim osiguranjem u skladu s člankom 3., voditelj obrade odmah briše te podatke. Kada se provjerom ne može utvrditi je li vozilo pokriveno obveznim osiguranjem u skladu s člankom 3., podaci se čuvaju samo tijekom ograničenog razdoblja koje ne prelazi broj dana koji je potreban kako bi se utvrdilo postoji li osigurateljno pokriće.

(*) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).”;

4. u članku 5. dodaju se sljedeći stavci:

„3. Država članica može odstupiti od članka 3. u pogledu vozila koja su privremeno ili trajno povučena iz upotrebe i zabranjena za upotrebu, pod uvjetom da je uspostavljen službeni upravni postupak ili druga provjerljiva mjera u skladu s nacionalnim pravom.

Svaka država članica koja tako odstupa osigurava da se vozila iz prvog podstavka smatraju vozilima u pogledu kojih nije ispunjena obveza osiguranja iz članka 3.

Garancijski fond države članice u kojoj se nezgoda dogodila ima pravo zatim podnijeti odštetni zahtjev garancijskom fondu u državi članici u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi.

4. Država članica može odstupiti od članka 3. u pogledu vozila koja se upotrebljavaju isključivo na područjima na kojima je pristup ograničen u skladu s njezinim nacionalnim pravom.

Svaka država članica koja tako odstupa osigurava da se vozila iz prvog podstavka smatraju vozilima u pogledu kojih nije ispunjena obveza osiguranja iz članka 3.

Garancijski fond države članice u kojoj se nezgoda dogodila ima pravo zatim podnijeti odštetni zahtjev garancijskom fondu u državi članici u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi.

5. Država članica može odstupiti od članka 3. u pogledu vozila čija upotreba na javnim cestama nije dopuštena u skladu s njezinim nacionalnim pravom.

Svaka država članica koja odstupa od članka 3. u pogledu vozila iz prvog podstavka osigurava da se ta vozila smatraju vozilima u pogledu kojih nije ispunjena obveza osiguranja iz članka 3.

Garancijski fond države članice u kojoj se nezgoda dogodila ima pravo zatim podnijeti odštetni zahtjev garancijskom fondu u državi članici u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi.

6. Ako država članica, u skladu s člankom 5., odstupi od stavka 3. u pogledu vozila čija upotreba na javnim cestama nije dopuštena, ta država članica može odstupiti i od članka 10. u pogledu naknade štete koju su prouzročila ta vozila na područjima koja nisu dostupna javnosti zbog pravnih ili fizičkih ograničenja pristupa takvim područjima, kako su definirana njezinim nacionalnim pravom.

7. U pogledu stavaka od 3. do 6., države članice obavješćuju Komisiju o korištenju odstupanja i posebnim aranžmanima koji se odnose na njegovu provedbu. Komisija objavljuje popis tih odstupanja.”;

5. članak 9. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 9.

Minimalni iznosi

1. Ne dovodeći u pitanje bilo kakva viša jamstva koja države članice mogu propisati, svaka država članica zahtijeva da osiguranje iz članka 3. bude obvezno u pogledu sljedećih minimalnih iznosa:

(a) za tjelesne ozljede: 6 450 000 EUR po nezgodi, neovisno o broju oštećenih osoba, ili 1 300 000 EUR po oštećenoj osobi;

(b) za oštećenje stvari: 1 300 000 EUR po nezgodi, neovisno o broju oštećenih osoba.

Za države članice koje nisu uvele euro minimalni iznosi preračunavaju se u njihovu nacionalnu valutu primjenom važećeg deviznog tečaja na 22. prosinca 2021. kako je objavljen u *Službenom listu Europske unije*.

2. Svakih pet godina od 22. prosinca 2021. Komisija preispituje iznose iz stavka 1. u skladu s harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC) utvrđenim na temelju Uredbe (EU) 2016/792 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 28.b u vezi s prilagodbom tih iznosa HIPC-u u roku od šest mjeseci nakon isteka svakog petogodišnjeg razdoblja.

Za države članice koje nisu uvele euro iznosi se preračunavaju u njihovu nacionalnu valutu primjenom deviznog tečaja koji je važio na datum izračuna novih minimalnih iznosa kako je objavljen u *Službenom listu Europske unije*.

(*) Uredba (EU) 2016/792 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena i indeksu cijena stambenih objekata i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 2494/95 (SL L 135, 24.5.2016., str. 11.);”;

6. naslov poglavlja 4. zamjenjuje se sljedećim:

„POGLAVLJE 4.

NAKNADA ŠTETE KOJU JE PROUZROČILO NEPOZNATO VOZILO ILI VOZILO ZA KOJE NIJE ISPUNJENA OBVEZA OSIGURANJA UTVRĐENA ČLANKOM 3. I NAKNADA ŠTETE U SLUČAJU NESOLVENTNOSTI”;

7. članak 10. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 1. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Prvim podstavkom ne dovodi se u pitanje pravo država članica da naknadu štete od strane tog tijela smatraju supsidijarnom ili ravnopravnom, kao ni pravo da predvide likvidaciju štete između tog tijela i osobe ili osoba koje su odgovorne za nezgodu i drugih osiguravatelja ili tijela za socijalno osiguranje koji su dužni nadoknaditi štetu oštećenoj osobi u pogledu iste nezgode. Međutim, države članice ne smiju dopustiti tijelu da isplatu naknade štete učini ovisnom o tome da oštećena osoba na bilo koji način mora dokazati da odgovorna osoba nije u mogućnosti ili odbija isplatiti naknadu štete.”;

- (b) u stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„2. Oštećena osoba može se u svakom slučaju obratiti izravno tijelu koje je, na temelju podataka koje oštećena osoba dostavi na njegov zahtjev, obvezno dostaviti oštećenoj osobi utemeljeni odgovor u vezi s isplatom bilo kakve naknade štete.”;

- (c) u stavku 3. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Međutim, ako je tijelo isplatilo naknadu štete za znatne tjelesne ozljede bilo kojoj osobi oštećenoj zbog iste nezgode u kojoj je nepoznatim vozilom prouzročeno i oštećenje stvari, države članice ne smiju isključiti isplatu naknade štete za oštećenje stvari na temelju činjenice da je vozilo nepoznato. Neovisno o tome, države članice mogu predvidjeti samopridržaj od najviše 500 EUR koji snosi oštećena osoba koja je pretrpjela takvo oštećenje stvari.”;

- (d) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Svaka država članica primjenjuje svoje zakone i druge propise na isplatu naknade štete od strane tog tijela, ne dovodeći u pitanje bilo koju drugu praksu koja je povoljnija za oštećenu osobu.”;

8. umeće se sljedeći članak:

„Članak 10.a

Zaštita oštećenih osoba u pogledu štete nastale kao posljedica nezgoda koje su se dogodile u njihovoj državi članici boravišta u slučaju nesolventnosti društva za osiguranje

1. Svaka država članica osniva ili ovlašćuje tijelo sa zadatkom osiguranja naknade štete oštećenim osobama koje imaju boravište na njezinu državnom području, barem do granica obveze osiguranja, za oštećenje stvari ili tjelesne ozljede koji su prouzročeni vozilom koje osigurava društvo za osiguranje, od trenutka kada se:

- (a) nad društvom za osiguranje počne provoditi stečajni postupak; ili
- (b) nad društvom za osiguranje počne provoditi postupak likvidacije kako je definiran u članku 268. stavku 1. točki (d) Direktive 2009/138/EZ.

2. Svaka država članica poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da tijelo iz stavka 1. ima na raspolaganju dostatna sredstva za naknadu štete oštećenim osobama u skladu s pravilima utvrđenima u stavku 10. kada isplate naknade štete dospijevaju u situacijama predviđenima u stavku 1. točkama (a) i (b). Te mjere mogu uključivati zahtjeve za uplatu financijskih doprinosa, pod uvjetom da su uvedeni samo u odnosu na društva za osiguranje kojima je odobrenje za rad izdala država članica koja je uvela te zahtjeve.

3. Ne dovodeći u pitanje bilo koju obvezu iz članka 280. Direktive 2009/138/EZ, svaka država članica osigurava da se, kad god nadležni sud ili bilo koje drugo nadležno tijelo izda nalog ili donese odluku o pokretanju postupka iz stavka 1. točke (a) ili (b) u odnosu na društvo za osiguranje čija je matična država članica ta država članica, taj nalog ili

odluka javno objavi. Tijelo iz stavka 1. s poslovnim nastanom u matičnoj državi članici društva za osiguranje osigurava da se sva tijela iz stavka 1. u svim državama članicama odmah obavješćuju o tom nalogu ili toj odluci.

4. Oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev izravno tijelu iz stavka 1.

5. Po primitku odštetnog zahtjeva tijelo iz stavka 1. obavješćuje ekvivalentno tijelo u matičnoj državi članici društva za osiguranje i društvo za osiguranje nad kojim se provodi stečajni ili likvidacijski postupak, ili njegovog upravitelja ili likvidatora, kako su definirani u članku 268. stavku 1. točki (e) odnosno (f) Direktive 2009/138/EZ, da je od oštećene osobe primilo odštetni zahtjev.

6. Društvo za osiguranje nad kojim se provodi stečajni ili likvidacijski postupak ili njegov upravitelj ili likvidator obavješćuje tijelo iz stavka 1. kada isplaćuje naknadu ili odbija odgovornost u pogledu odštetnog zahtjeva koji je također primilo tijelo iz stavka 1.

7. Države članice osiguravaju da tijelo iz stavka 1., među ostalim na temelju informacija koje je oštećena osoba dostavila na njegov zahtjev, oštećenoj osobi dostavi obrazloženu ponudu za naknadu štete ili utemeljen odgovor kako je predviđeno u drugom podstavku ovog stavka, u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom, u roku od tri mjeseca od datuma na koji je oštećena osoba tijelu podnijela svoj odštetni zahtjev.

Za potrebe prvog podstavka tijelo:

(a) daje obrazloženu ponudu za naknadu štete ako utvrdi da je odgovorno za isplatu naknade štete u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili (b), da odštetni zahtjev nije osporen i da je visina štete djelomično ili u potpunosti procijenjena;

(b) daje utemeljen odgovor na točke navedene u odštetnom zahtjevu ako utvrdi da nije odgovorno za isplatu naknade štete u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili (b) ili ako je odgovornost sporna ili nije jasno utvrđena ili pak visina štete nije u potpunosti procijenjena.

8. Ako se naknada štete duguje u skladu sa stavkom 7. drugim podstavkom točkom (a), tijelo iz stavka 1. naknadu štete oštećenoj osobi isplaćuje bez nepotrebne odgode, a u svakom slučaju u roku od tri mjeseca nakon što je oštećena osoba prihvatila obrazloženu ponudu za naknadu štete iz stavka 7. drugog podstavka točke (a).

Ako je visina štete samo djelomično procijenjena, zahtjevi u pogledu plaćanja naknade štete utvrđeni u prvom podstavku primjenjuju se na tu djelomično procijenjenu štetu i to od trenutka prihvaćanja odgovarajuće obrazložene ponude za naknadu štete.

9. Države članice osiguravaju da u svim fazama postupka iz ovog članka tijelo iz stavka 1. ima sve potrebne ovlasti i nadležnosti kako bi moglo pravodobno surađivati s drugim takvim tijelima u drugim državama članicama, s tijelima koja su osnovana ili ovlaštena u skladu s člankom 25.a u svim državama članicama i s drugim zainteresiranim stranama, uključujući društvo za osiguranje nad kojim se provodi stečajni ili likvidacijski postupak, njegovog upravitelja ili likvidatora i nacionalna nadležna tijela država članica. Takva suradnja uključuje traženje, primanje i pružanje informacija, među ostalim o pojedinostima određenih odštetnih zahtjeva, tamo gdje je to potrebno.

10. Ako se matična država članica društva za osiguranje navedenog u stavku 1. razlikuje od države članice u kojoj oštećena osoba ima boravište, tijelo iz stavka 1. u državi članici u kojoj oštećena osoba ima boravište, a koje je isplatilo naknadu štete toj oštećenoj osobi u skladu sa stavkom 8., ima pravo od tijela iz stavka 1. u matičnoj državi članici društva za osiguranje zahtijevati potpunu nadoknadu iznosa isplaćene naknade štete.

Tijelo iz stavka 1. u matičnoj državi članici društva za osiguranje izvršava uplatu tijelu iz stavka 1. u državi članici u kojoj oštećena osoba ima boravište, a koje je oštećenoj osobi isplatilo naknadu štete u skladu sa stavkom 8., u razumnom roku nakon primitka zahtjeva za takvu nadoknadu koji nije dulji od šest mjeseci, osim ako su se ta tijela drukčije dogovorila u pisanom obliku.

Na tijelo koje je isplatilo naknadu štete u skladu s prvim podstavkom prelaze prava oštećene osobe prema osobi koja je prouzročila nezgodu ili njezinom društvu za osiguranje, osim prema ugovaratelju osiguranja ili drugoj osiguranoj osobi koja je prouzročila nezgodu ako bi odgovornost ugovaratelja osiguranja ili osigurane osobe pokrilo nesolventno društvo za osiguranje u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom. Svaka država članica obvezna je priznati tu subrogaciju kako ju je predvidjela bilo koja druga država članica.

11. Stavcima od 1. do 10. ne dovodi se u pitanje pravo država članica da:

(a) naknadu štete koju isplati tijelo iz stavka 1. smatraju supsidijarnom ili ravnopravnom;

(b) u pogledu iste nezgode predvide likvidaciju štete između:

i. tijela iz stavka 1.;

ii. osobe ili osoba odgovornih za nezgodu;

iii. drugih društava za osiguranje ili tijela za socijalno osiguranje koji su dužni nadoknaditi štetu oštećenoj osobi.

12. Države članice ne dopuštaju tijelu iz stavka 1. da isplatu naknade štete učini podložnom bilo kojim zahtjevima osim onima koji su predviđeni ovom Direktivom. Države članice osobito ne dopuštaju tijelu iz stavka 1. da isplatu naknade štete učini podložnom zahtjevu da oštećena osoba dokaže da odgovorna pravna ili fizička osoba nije u mogućnosti ili odbija isplatiti naknadu štete.

13. Tijela iz stavka 1. ili subjekti iz drugog podstavka ovog stavka nastoje do 23. prosinca 2023. sklopiti sporazum radi provedbe ovog članka u pogledu njihovih funkcija i obveza te postupaka za nadoknadu u skladu s ovim člankom.

U tu svrhu, do 23. lipnja 2023. svaka država članica:

(a) osniva ili ovlašćuje tijelo iz stavka 1. te mu daje ovlast za pregovaranje o takvom sporazumu i njegovo sklapanje; ili

(b) određuje subjekt i daje mu ovlast za pregovaranje o takvom sporazumu i njegovo sklapanje, u kojem će tijelo iz stavka 1. postati stranka kada bude osnovano ili ovlašteno.

O sporazumu iz prvog podstavka odmah se obavješćuje Komisija.

Ako sporazum iz prvog podstavka nije sklopljen do 23. prosinca 2023., Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s postupkom iz članka 28.b kako bi utvrdila postupovne zadaće i postupovne obveze tijela iz stavka 1. u pogledu nadoknade.”;

9. u članku 11. prvi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„U slučaju spora između tijela iz članka 10. stavka 1. i osiguravatelja od građanskopravne odgovornosti o tome tko je od njih dužan isplatiti naknadu štete oštećenoj osobi, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi jedna od tih strana bila određena kao odgovorna za privremenu isplatu naknade štete oštećenoj osobi bez odgode.”;

10. naslov poglavlja 5. zamjenjuje se sljedećim:

„POGLAVLJE 5.

POSEBNE KATEGORIJE OŠTEĆENIH OSOBA, KLAUZULE O ISKLJUČENJU, JEDINSTVENA PREMIJA, VOZILA OTPREMLJENA IZ JEDNE DRŽAVE ČLANICE U DRUGU”;

11. naslov članka 12. zamjenjuje se sljedećim:

„Posebne kategorije oštećenih osoba”;

12. članak 13. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1.:

i. uvodni dio prvog podstavka zamjenjuje se sljedećim:

„1. Svaka država članica poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da se sve zakonske odredbe ili ugovorne klauzule sadržane u polici osiguranja izdanoj u skladu s člankom 3. smatraju nevažećima u pogledu odštetnih zahtjeva trećih osoba oštećenih zbog nezgode ako te zakonske odredbe ili ugovorne klauzule isključuju iz osiguranja upotrebu ili vožnju vozila.”;

ii. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice imaju mogućnost – u slučaju prometnih nezgoda koje se dogode na njihovu državnom području – ne primijeniti odredbu u prvom podstavku ako i u mjeri u kojoj oštećena osoba može dobiti naknadu štete od tijela za socijalno osiguranje.”;

(b) u stavku 2. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice koje u slučaju ukradenih ili na silu pribavljenih vozila predviđaju da tijelo iz članka 10. stavka 1. treba isplatiti naknadu štete mogu za oštećenje stvari odrediti samopridržaj do najviše 250 EUR koji snosi oštećena osoba.”;

13. u članku 15. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Odstupajući od članka 13. točke 13. podtočke (b) Direktive 2009/138/EZ, ako je vozilo otpremljeno iz jedne države članice u drugu, državom članicom u kojoj se nalazi rizik smatra se, ovisno o izboru osobe odgovorne za pokriće odgovornosti za štetu nanесenu trećim osobama, bilo država članica registracije bilo, odmah nakon prihvatanja isporuke od strane kupca, država članica odredišta i to tijekom razdoblja od trideset dana, čak i ako vozilo nije službeno registrirano u državi članici odredišta.

Države članice osiguravaju da informacijski centar iz članka 23. države članice u kojoj je vozilo registrirano, informacijski centar države članice odredišta, ako se one razlikuju, i informacijski centar bilo koje druge relevantne države članice, kao što je država članica u kojoj se nezgoda dogodila ili u kojoj oštećena osoba ima boravište, međusobno surađuju kako bi osigurali dostupnost potrebnih informacija o otpremljenom vozilu koje imaju u skladu s člankom 23.”;

14. umeće se sljedeći članak:

„Članak 15.a

Zaštita oštećenih osoba u nezgodama koje uključuju prikolicu koju vuče vozilo

1. U slučaju nezgode koju je prouzročio niz vozila koji se sastoji od vozila koje vuče prikolicu, ako prikolica ima zasebno osiguranje od odgovornosti za štetu nanесenu trećim osobama, oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev izravno društvu za osiguranje koje je osiguralo prikolicu:

(a) ako se prikolica može identificirati, ali vozilo koje ju je vuklo ne može; i

(b) ako je primjenjivim nacionalnim pravom predviđeno da osiguravatelj prikolice osigurava isplatu naknade štete.

Društvo za osiguranje koje je oštećenoj osobi isplatilo naknadu štete može se obratiti društvu koje je osiguralo vučno vozilo ili tijelu iz članka 10. stavka 1. ako je i u mjeri u kojoj je to predviđeno primjenjivim nacionalnim pravom.

Ovim se stavkom ne dovodi u pitanje primjenjivo nacionalno pravo kojim se predviđaju pravila koja su povoljnija za oštećenu osobu.

2. U slučaju nezgode koju je prouzročio niz vozila koji se sastoji od vozila koje vuče prikolicu, osiguravatelj prikolice, osim ako se primjenjivim nacionalnim pravom od njega zahtijeva da isplati punu naknadu štete, na zahtjev oštećene osobe bez nepotrebne odgode obavješćuje ju o:

(a) identitetu osiguravatelja vučnog vozila; ili

(b) ako osiguratelj prikolice ne može identificirati osiguratelja vučnog vozila, mehanizmu za naknadu štete predviđenom člankom 10.”;

15. članak 16. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 16.

Potvrda o odštetnim zahtjevima u vezi s odgovornošću za štetu nanесenu trećim osobama

Države članice osiguravaju da ugovaratelj osiguranja ima pravo u bilo kojem trenutku zatražiti potvrdu o odštetnim zahtjevima u vezi s odgovornošću za štetu nanесenu trećim osobama koji se odnose na vozilo ili vozila pokrivena ugovorom o osiguranju barem za razdoblje od prethodnih pet godina ugovornog odnosa, ili potvrdu o nepostojanju takvih odštetnih zahtjeva (potvrda o odštetnim zahtjevima’).

Društvo za osiguranje ili tijelo koje je država članica eventualno imenovala za pružanje usluga obveznog osiguranja ili za davanje takvih potvrda dostavlja tu potvrdu o odštetnim zahtjevima ugovaratelju osiguranja u roku od 15 dana od zahtjeva. Pritom se koriste obrascem potvrde o odštetnim zahtjevima.

Države članice osiguravaju da, pri uzimanju u obzir potvrda o odštetnim zahtjevima koje su izdala druga društva za osiguranje ili druga tijela kako su navedena u drugom stavku, društva za osiguranje ne postupaju prema ugovarateljima osiguranja na diskriminirajući način te da im ne naplaćuju prekomjerne premije zbog njihova državljanstva ili isključivo na temelju njihove prethodne države članice boravišta.

Države članice osiguravaju da, ako društvo za osiguranje pri određivanju premija uzima u obzir potvrde o odštetnim zahtjevima, s tim potvdama izdanim u drugim državama članicama postupa jednako kao s onima koje je izdalo društvo za osiguranje ili tijela kako su navedena u drugom stavku u istoj državi članici, među ostalim i pri primjeni popusta.

Države članice osiguravaju da društva za osiguranje objavljuju opći pregled svojih politika u pogledu načina na koji upotrebljavaju potvrde o odštetnim zahtjevima pri izračunu premija.

Komisija do 23. srpnja 2023. donosi provedbene akte kojima se u obliku predloška pobliže određuju oblik i sadržaj potvrde o odštetnim zahtjevima iz drugog stavka. Taj predložak sadržava sljedeće informacije:

- (a) identitet društva za osiguranje ili tijela koje izdaje potvrdu o odštetnim zahtjevima;
- (b) identitet ugovaratelja osiguranja, uključujući njegove podatke za kontakt;
- (c) osigurano vozilo i njegov identifikacijski broj vozila;
- (d) datum početka i datum isteka osigurateljnog pokrića vozila;
- (e) broj odštetnih zahtjeva u vezi s odgovornošću za štetu nanесenu trećim osobama koji su podmireni na temelju ugovora o osiguranju ugovaratelja osiguranja u razdoblju obuhvaćenom potvdom o odštetnim zahtjevima, uključujući datum svakog odštetnog zahtjeva;
- (f) dodatne informacije koje su relevantne u skladu s pravilima ili praksama koje se primjenjuju u državama članicama.

Komisija se savjetuje sa svim zainteresiranim stranama i blisko surađuje s državama članicama prije donošenja tih provedbenih akata.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 28.a stavka 2.”;

16. umeće se sljedeći članak:

„Članak 16.a

Alati za usporedbu cijena osiguranja motornih vozila

1. Države članice mogu odlučiti certificirati alate koji potrošačima omogućuju besplatnu usporedbu cijena, tarifa i pokrića među pružateljima obveznog osiguranja iz članka 3. kao ‚neovisne alate za usporedbu cijena osiguranja motornih vozila’ ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 2.

2. Alat za usporedbu u smislu stavka 1.:
 - (a) operativno je neovisan o pružateljima usluga obveznog osiguranja iz članka 3. i njime se osigurava da su pružatelji usluga jednako zastupljeni u rezultatima pretraživanja;
 - (b) jasno navodi identitet vlasnikâ i operatorâ alata za usporedbu;
 - (c) utvrđuje jasne i objektivne kriterije na kojima se temelji usporedba;
 - (d) služi se jednostavnim i nedvosmislenim jezikom;
 - (e) pruža točne i ažurirane informacije te navodi vrijeme posljednjeg ažuriranja;
 - (f) otvoren je svakom pružatelju obveznog osiguranja iz članka 3., stavlja na raspolaganje relevantne informacije, uključuje širok raspon ponuda koje obuhvaćaju znatan dio tržišta osiguranja motornih vozila i, u slučajevima u kojima se ponuđenim informacijama ne daje puni pregled tog tržišta, korisnika o tome na jasan način informira prije prikazivanja rezultata;
 - (g) pruža djelotvoran postupak za prijavljivanje netočnih informacija;
 - (h) uključuje izjavu da se cijene temelje na pruženim informacijama i da nisu obvezujuće za pružatelje osiguranja.”;
17. članak 23. mijenja se kako slijedi:
 - (a) umeće se sljedeći stavak:

„1.a Države članice osiguravaju da društva za osiguranje ili drugi subjekti informacijskim centrima moraju dostaviti informacije iz stavka 1. točke (a) podtočaka i., ii. i iii. te ih obavijestiti kad god policia osiguranja postane nevažeća ili na drugi način više ne pokriva vozilo s registarskim brojem.”;
 - (b) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Obrada osobnih podataka koja proizlazi iz stavaka od 1. do 5. provodi se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.”;
18. umeće se sljedeći članak:

„Članak 25.a

Zaštita oštećenih osoba u pogledu štete nastale kao posljedica nezgoda koje su se dogodile u državi članici koja nije njihova država članica boravišta u slučaju nesolventnosti društva za osiguranje

1. Svaka država članica osniva ili ovlašćuje tijelo sa zadatkom osiguranja naknade štete oštećenim osobama koje imaju boravište na njezinu državnom području, u slučajevima iz članka 20. stavka 1., barem do granica obveze osiguranja, za oštećenje stvari ili tjelesne ozljede koji su prouzročeni vozilom koje osigurava društvo za osiguranje, od trenutka kada se:
 - (a) nad društvom za osiguranje počne provoditi stečajni postupak; ili
 - (b) nad društvom za osiguranje počne provoditi postupak likvidacije kako je definiran u članku 268. stavku 1. točki (d) Direktive 2009/138/EZ.
2. Svaka država članica poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da tijelo iz stavka 1. ima na raspolaganju dostatna sredstva za naknadu štete oštećenim osobama u skladu s pravilima utvrđenima u stavku 10. kada isplate naknade štete dopijevaju u situacijama predviđenima u stavku 1. točkama (a) i (b). Te mjere mogu uključivati zahtjeve za uplatu financijskih doprinosa, pod uvjetom da su uvedeni samo u odnosu na društva za osiguranje kojima je odobrenje za rad izdala država članica koja je uvela te zahtjeve.
3. Ne dovodeći u pitanje bilo koju obvezu iz članka 280. Direktive 2009/138/EZ, svaka država članica osigurava da se, kad god nadležni sud ili bilo koje drugo nadležno tijelo izda nalog ili donese odluku o pokretanju postupka iz stavka 1. točke (a) ili (b) u odnosu na društvo za osiguranje čija je matična država članica ta država članica, taj nalog ili odluka javno objavi. Tijelo iz stavka 1. s poslovnim nastanom u matičnoj državi članici društva za osiguranje osigurava da se sva tijela iz stavka 1. i sva tijela za naknadu štete iz članka 24. u svim državama članicama odmah obavješćuju o tom nalogu ili toj odluci.

4. Oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev izravno tijelu iz stavka 1.

5. Po primitku odštetnog zahtjeva tijelo iz stavka 1. obavješćuje ekvivalentno tijelo u matičnoj državi članici društva za osiguranje, tijelo za naknadu štete iz članka 24. države članice boravišta oštećene osobe i društvo za osiguranje nad kojim se provodi stečajni ili likvidacijski postupak, ili njegovog upravitelja ili likvidatora, kako su definirani u članku 268. stavku 1. točki (e) odnosno (f) Direktive 2009/138/EZ, da je od oštećene osobe primilo odštetni zahtjev.

6. Društvo za osiguranje nad kojim se provodi stečajni ili likvidacijski postupak ili njegov upravitelj ili likvidator obavješćuje tijelo iz stavka 1. kada isplaćuje naknadu ili odbija odgovornost u pogledu odštetnog zahtjeva koji je također primilo tijelo iz stavka 1.

7. Države članice osiguravaju da tijelo iz stavka 1., među ostalim na temelju informacija koje je oštećena osoba dostavila na njegov zahtjev, oštećenoj osobi dostavi obrazloženu ponudu za naknadu štete ili utemeljen odgovor kako je predviđeno u drugom podstavku ovog stavka, u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom, u roku od tri mjeseca od datuma na koji je oštećena osoba tijelu podnijela svoj zahtjev za naknadu štete.

Za potrebe prvog podstavka tijelo:

(a) daje obrazloženu ponudu za naknadu štete ako utvrdi da je odgovorno za isplatu naknade štete u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili (b), da odštetni zahtjev nije osporen i da je visina štete djelomično ili u cijelosti procijenjena;

(b) daje utemeljen odgovor na točke navedene u odštetnom zahtjevu ako utvrdi da nije odgovoran za isplatu naknade štete u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili (b) ili ako je odgovornost odbijena ili nije jasno utvrđena ili pak visina štete nije u potpunosti procijenjena.

8. Ako se naknada štete duguje u skladu sa stavkom 7. drugim podstavkom točkom (a), tijelo iz stavka 1. naknadu štete oštećenoj osobi isplaćuje bez nepotrebne odgode, a u svakom slučaju u roku od tri mjeseca nakon što je oštećena osoba prihvatila obrazloženu ponudu za naknadu štete iz stavka 7. drugog podstavka točke (a).

Ako je visina štete samo djelomično procijenjena, zahtjevi u pogledu plaćanja naknade štete utvrđeni u prvom podstavku primjenjuju se na tu djelomično procijenjenu štetu i to od trenutka prihvaćanja odgovarajuće obrazložene ponude za naknadu štete.

9. Države članice osiguravaju da u svim fazama postupka iz ovog članka tijelo iz stavka 1. ima sve potrebne ovlasti i nadležnosti kako bi moglo pravodobno surađivati s drugim takvim tijelima u drugim državama članicama, s tijelima koja su osnovana ili ovlaštena u skladu s člancima 10.a i 24. u svim državama članicama i s drugim zainteresiranim stranama, uključujući društvo za osiguranje nad kojim se provodi stečajni ili likvidacijski postupak, njegovog predstavnika za likvidaciju štete ili upravitelja ili likvidatora i nacionalna nadležna tijela država članica. Takva suradnja uključuje traženje, primanje i pružanje informacija, među ostalim o pojedinostima određenih odštetnih zahtjeva, tamo gdje je to potrebno.

10. Ako se matična država članica društva za osiguranje navedenog u stavku 1. razlikuje od države članice u kojoj oštećena osoba ima boravište, tijelo iz stavka 1. u državi članici u kojoj oštećena osoba ima boravište, a koje je isplatilo naknadu štete toj oštećenoj osobi u skladu sa stavkom 8. ima pravo od tijela iz stavka 1. u matičnoj državi članici društva za osiguranje zahtijevati potpunu nadoknadu iznosa isplaćene naknade štete.

Tijelo iz stavka 1. u matičnoj državi članici društva za osiguranje izvršava uplatu tijelu iz stavka 1. u državi članici u kojoj oštećena osoba ima boravište, a koje je oštećenoj osobi isplatilo naknadu štete u skladu sa stavkom 8. u razumnom roku nakon primitka zahtjeva za takvu nadoknadu koji nije dulji od šest mjeseci, osim ako su se ta tijela drukčije dogovorila u pisanom obliku.

Na tijelo koje je isplatilo naknadu štete u skladu s prvim podstavkom prelaze prava oštećene osobe prema osobi koja je prouzročila nezgodu ili njezinom društvu za osiguranje, osim prema ugovaratelju osiguranja ili drugoj osiguranoj osobi koja je prouzročila nezgodu ako bi odgovornost ugovaratelja osiguranja ili osigurane osobe pokrilo nesolventno društvo za osiguranje u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom. Svaka država članica obvezna je priznati tu subrogaciju kako ju je predvidjela bilo koja druga država članica.

11. Stavcima od 1. do 10. ne dovodi se u pitanje pravo država članica da:

(a) naknadu štete koju isplati tijelo iz stavka 1. smatraju supsidijarnom ili ravnopravnom;

(b) u pogledu iste nezgode predvide likvidaciju štete između:

i. tijela iz stavka 1.;

ii. osobe ili osoba odgovornih za nezgodu;

iii. drugih društava za osiguranje ili tijela za socijalno osiguranje koji su dužni nadoknaditi štetu oštećenoj osobi.

12. Države članice ne dopuštaju tijelu iz stavka 1. da isplatu naknade štete učini podložnom bilo kojim zahtjevima osim onima koji su utvrđeni u ovoj Direktivi. Države članice osobito ne dopuštaju tijelu iz stavka 1. da isplatu naknade štete učini podložnom zahtjevu da oštećena osoba dokaže da odgovorna pravna ili fizička osoba nije u mogućnosti ili odbija isplatiti naknadu štete.

13. Tijela iz stavka 1. ili subjekti iz drugog podstavka ovog stavka nastoje do 23. prosinca 2023. sklopiti sporazum radi provedbe ovog članka u pogledu njihovih funkcija i obveza te postupaka za nadoknadu u skladu s ovim člankom.

U tu svrhu, do 23. lipnja 2023. svaka država članica:

(a) osniva ili ovlašćuje tijelo iz stavka 1. te mu daje ovlast za pregovaranje o takvom sporazumu i njegovo sklapanje; ili

(b) određuje subjekt i daje mu ovlast za pregovaranje o takvom sporazumu i njegovo sklapanje, u kojem će tijelo iz stavka 1. postati stranka kada bude osnovano ili ovlašteno.

O sporazumu iz prvog podstavka odmah se obavješćuje Komisija.

Ako sporazum iz prvog podstavka nije sklopljen do 23. prosinca 2023., Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s postupkom iz članka 28.b kako bi utvrdila postupovne zadaće i postupovne obveze tijela iz stavka 1. u pogledu nadoknade.”;

19. u članku 26. prvi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere kojima oštećenim osobama, njihovim osigurateljima ili njihovim pravnim zastupnicima olakšavaju pravodobno dostavljanje osnovnih podataka potrebnih za likvidaciju šteta.”;

20. umeće se sljedeći članak:

„Članak 26.a

Informiranje oštećenih osoba

Države članice koje osnivaju ili ovlašćuju različita tijela za naknadu štete u skladu s člankom 10. stavkom 1., člankom 10.a stavkom 1., člankom 24. stavkom 1. i člankom 25.a stavkom 1. osiguravaju da oštećene osobe imaju pristup bitnim informacijama o mogućim načinima podnošenja zahtjeva za naknadu štete.”;

21. u članku 28. stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak:

„Države članice mogu zahtijevati osiguranje motornih vozila koje ispunjava zahtjeve ove Direktive za svu motornu opremu koja se koristi na kopnu i koja nije obuhvaćena definicijom ‚vozila‘ iz članka 1. točke 1. te na koju se ne primjenjuje članak 3.”;

22. umeću se sljedeći članci:

„Članak 28.a

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Europski odbor za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje osnovan Odlukom Komisije 2004/9/EZ (*). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (**).
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 28.b

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 9. stavka 2. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 22. prosinca 2021.

Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 10.a stavka 13. četvrtog podstavka i članka 25.a stavka 13. četvrtog podstavka dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od sedam godina počevši od 22. prosinca 2021. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 9. stavka 2., članka 10.a stavka 13. četvrtog podstavka i članka 25.a stavka 13. četvrtog podstavka. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. (***)).
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 9. stavka 2., članka 10.a stavka 13. četvrtog podstavka i članka 25.a stavka 13. četvrtog podstavka stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 28.c

Evaluacija i preispitivanje

1. Najkasnije pet godina nakon odgovarajućih datuma početka primjene članaka 10.a i 25.a kako je navedeno u članku 30. drugom, trećem i četvrtom stavku, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o funkcioniranju, međusobnoj suradnji i financiranju tijela iz članaka 10.a i 25.a. Izvješće se prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog. U pogledu financiranja tih tijela, izvješće uključuje barem sljedeće:

- (a) ocjenu financijskih kapaciteta i financijskih potreba tijelâ za naknadu štete u odnosu na njihove potencijalne obveze, uzimajući u obzir rizik od nesolventnosti osiguravatelja motornih vozila na tržištima država članica;
- (b) ocjenu usklađenosti pristupa financiranju tijelâ za naknadu štete;

(c) ako je izvješću priložen zakonodavni prijedlog, procjenu učinka doprinosâ na premije iz ugovora o osiguranju motornih vozila.

2. Najkasnije 24. prosinca 2030. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru u kojem evaluira provedbu ove Direktive, uz iznimku elemenata na koje se odnosi evaluacija iz stavka 1., među ostalim u pogledu:

(a) primjene ove Direktive u pogledu tehnološkog razvoja, posebno u pogledu autonomnih i poluautonomnih vozila;

(b) primjerenosti područja primjene ove Direktive, uzimajući u obzir rizike od nezgoda koje predstavljaju različita motorna vozila;

(c) u obliku preispitivanja, djelotvornosti sustavâ za razmjenu informacija za potrebe provjera osiguranja u prekograničnim situacijama, uključujući, ako je potrebno, procjenu izvedivosti upotrebe postojećih sustava za razmjenu informacija u takvim slučajevima, te u svakom slučaju analizu ciljeva sustava za razmjenu informacija i procjenu njihovih troškova; i

(d) korištenja, od strane društava za osiguranje, sustava u kojima na premije utječu potvrde o odštetnim zahtjevima ugovaratelja osiguranja, među ostalim sustava ‚bonus-malus‘ ili bonusa za nepodnošenje odšetnog zahtjeva.

Tom se izvješću prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog.

(*) Odluka Komisije 2004/9/EZ od 5. studenoga 2003. o osnivanju Europskog odbora za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (SL L 3, 7.1.2004., str. 34.).

(**) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(***) SL L 123, 12.5.2016., str. 1.”;

23. u članku 30. dodaju se sljedeći stavci:

„Članak 10.a stavci od 1. do 12. primjenjuju se od datuma sporazuma iz članka 10.a stavka 13. prvog podstavka ili od datuma početka primjene delegiranog akta Komisije iz članka 10.a stavka 13. četvrtog podstavka.

Članak 25.a stavci od 1. do 12. primjenjuju se od datuma sporazuma iz članka 25.a stavka 13. prvog podstavka ili od datuma početka primjene delegiranog akta Komisije iz članka 25.a stavka 13. četvrtog podstavka.

Međutim, članak 10.a stavci od 1. do 12. i članak 25.a stavci od 1. do 12. ne primjenjuju se prije 23. prosinca 2023.

Članak 16. drugi stavak druga rečenica te treći, četvrti i peti stavak primjenjuju se od 23. travnja 2024. ili od datuma početka primjene provedbenog akta Komisije iz članka 16. šestog stavka, ovisno o tome koji je datum kasniji.”.

Članak 2.

Prenošenje

1. Države članice do 23. prosinca 2023. donose i objavljuju mjere potrebne radi usklađivanja s ovom Direktivom. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

One primjenjuju te mjere od 23. prosinca 2023.

Odstupajući od prvog podstavka ovog stavka, države članice do 23. lipnja 2023. donose mjere potrebne radi usklađivanja s izmjenama koje su utvrđene u članku 1. točkama 8. i 18. ove Direktive u pogledu članka 10.a stavka 13. drugog podstavka odnosno članka 25.a stavka 13. drugog podstavka Direktive 2009/103/EZ.

Kad države članice donose mjere iz ovog stavka, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 24. studenog 2021.

Za Europski parlament
Predsjednik
D. M. SASSOLI

Za Vijeće
Predsjednik
A. LOGAR

Izjava Komisije

Komisija je i dalje predana očuvanju visokog stupnja zaštite žrtava u kontekstu Direktive o osiguranju motornih vozila. Naš je cilj osigurati da žrtve, među ostalim u prekograničnim situacijama, naknadu prime što je brže moguće i da ne podliježu nerazmjernim postupovnim zahtjevima koji bi im mogli otežati pristup toj naknadi. Učinkovitost naknade u velikoj mjeri ovisi o tome je li isplaćena pravodobno. U tom pogledu primamo na znanje zabrinutost koju je Europski parlament u više navrata izrazio u pogledu razlika među državama članicama u vezi s rokovima zastare, tj. relevantnim vremenskim razdobljem tijekom kojeg oštećena strana može podnijeti zahtjev. Komisija će pažljivo razmotriti to pitanje i ispitati moguće pravne lijekove kako bi dodatno ojačala zaštitu žrtava ako dokazi pokažu da je djelovanje na razini Unije opravdano.
